

Preek 29 januari 2023 Alpha Apeldoorn

Door welke bril kijk jij?

Een tijdje geleden had ik een gesprek met een jongere vanuit de hulpverlening. Als baby is zij door haar ouders achtergelaten in haar geboorteland. Dat was in een ander werelddeel en zij groeide op in een internaat. Als tiener werd zij weer verenigd met familieleden in Nederland. Deze jongere worstelt met vele problemen, ze heeft ook een enorme rugzak. Zij is achtergelaten en zij voelde zich vaak alleen. Deze jongere bekijkt de wereld en alles wat zij meemaakt door de bril van afwijzing en verlating. Alles wat op school, door vrienden of door collega's wordt gezegd of gedaan, wordt gezien vanuit dit referentiekader. De gevoelens van afwijzing en verlating kleuren haar beeld, ook het beeld van de werkelijkheid. Op het moment dat iemand bijvoorbeeld geen tijd voor haar heeft, is het eerste gevoel dat ze heeft, dat zij niet belangrijk is en in de steek wordt gelaten. Het zijn allemaal triggers die herinneren aan het verleden. Op haar reis door het leven is dit de bril waardoor zij kijkt.

Vanmorgen gaan we kijken naar de reis van de Emmaüsgangers. We gaan met hen meelopen en ook ontdekken door welke bril zij de situatie bekijken. We gaan horen van een vreemdeling die alles door een andere bril bekijkt en we willen gaan ontdekken wat dit voor ons betekent.

Ziet u ze lopen? Twee mannen lopen naar het dorpje Emmaüs. Het is ongeveer 11 kilometer lopen voor hen. Ze komen uit Jeruzalem en het was beslist een heftig weekend geweest. Ook een weekend dat ze niet snel zullen vergeten. En het is een zware tocht. Ze stromen over van emoties, van vragen en ook van frustraties. Ze kijken terug op het weekend en tegelijk ook op de afgelopen periode van hun leven. Wie zijn deze mannen? We kennen er eentje bij naam. Die heet Kleopas. Wie hij precies is en wat zijn verhaal is, weten we niet. Wat we wel weten is dat ze beide leerlingen waren van Jezus. Ze waren met regelmaat met hem opgetrokken en zij waren bekend in de groep van leerlingen die hem dagelijks volgden toen Jezus als Rabbi door het land trok. En over die Jezus praten ze samen.

De beide leerlingen zijn teleurgesteld en het zou mij niets verbazen dat ze vol depressieve gevoelens liepen op de weg naar Emmaüs. Hun hoop was weg en hun hele toekomstverwachting was de grond ingeboord. Ook zullen ze ongetwijfeld boos zijn geweest op de leiders van het volk. Die hadden namelijk dit veroorzaakt. Die hadden ervoor gezorgd dat hun Rabbi gedood was. Die hadden ervoor gezorgd dat hun Rabbi weg is zodat zij nu de toekomst somber inzien. En tegelijk zijn ze ook verward door wat er allemaal gezegd is vanmorgen door een aantal vrouwelijke volgelingen van Jezus. Die hadden engelen gezien en gesproken en aan hen was verteld dat Jezus weer leefde. O ja en dan ook nog de constatering van twee leerlingen dat het graf leeg was.

Daar lopen ze, verdiept en compleet bevangen door wat er is gebeurd.

Ik denk dat het voor ons vaak niet moeilijk is om ons in deze twee leerlingen te verplaatsen. Op het moment als jouw toekomstverwachting in duigen valt. Op het moment als jouw idealen weg zijn, als het leven jou zwaar valt door de dingen die jij meemaakt hebt en meemaakt. Als het geloof niet brengt wat jij ervan verwacht hebt. Op het moment dat mensen van wie je houdt er niet meer zijn, op het moment dat je geplaagd wordt door depressies, op het moment dat en misschien kun jij hier voor je persoonlijk invullen wat jou zwaar valt op dit moment. Wat jouw blik vormt van hoe je naar het leven kijkt.

Want door welke bril keken deze beide leerlingen eigenlijk?

Het antwoord op deze vraag krijgen we als er een derde persoon met hen opgaat lopen naar het dorpje Emmaüs. Want opeens is Hij er. Midden in hun gesprek en discussie merken ze opeens op dat er iemand naast hen loopt. En deze persoon vraagt hen waar ze zo met elkaar over in gesprek zijn. Hij is oprecht geïnteresseerd. Waar hebben jullie het toch over? Een hele simpele vraag en toch zo oprecht. Het is een vraag die hen raakt, een vraag die hen ook stil doet staan. Het is tegelijk een vraag van verwondering. Zo van: weet je dit echt niet?

De beide mannen komen direct bij het punt waar het omgaat. Bent u nou de enige vreemdeling die niet weet wat er gebeurd is in Jeruzalem? Weet u het echt niet?

De vreemdeling stelt opnieuw een vraag, weer heel oprecht: Wat dan? Hier horen we een uitnodiging om te vertellen, de vreemdeling wil graag van deze twee mannen horen wat hen bezighoudt en door welke bril zij naar de wereld kijken. Hij wil van henzelf weten wat er aan de hand is.

Even een intermetzo omdat wat hier gebeurt best wel bijzonder is. De vreemdeling vult niet in wat er gebeurd is, wat er aan de hand is. Hij vraagt en laat de beide leerlingen hun verhaal doen. Best wel een les voor ons allemaal. Vaak hebben we ons woordje wel klaar toch, we weten precies hoe het zit en zullen het dan vaak ook direct vertellen aan de ander hoe het allemaal in elkaar steekt. De vreemdeling hier doet het anders. Hij vraagt en laat de ander vertellen. En dan wordt ook duidelijk door welke bril zij naar deze situatie kijken en wat hun verwachtingen hierbij waren.

We lezen nog een keer Lucas 24: 19b-24

Ze antwoordden: ‘Wat er gebeurd is met Jezus van Nazaret, een machtig profeet in woord en daad in de ogen van God en van het hele volk. Onze hogepriesters en leiders hebben Hem ter dood laten veroordelen en laten kruisigen. Wij leefden in de hoop dat Hij degene was die

Israël zou bevrijden, maar inmiddels is het de derde dag sinds dit alles gebeurd is. Bovendien hebben enkele vrouwen uit ons midden ons in verwarring gebracht. Toen ze vanmorgen vroeg naar het graf gingen, vonden ze zijn lichaam daar niet en ze kwamen vertellen dat er engelen aan hen waren verschenen, die zeiden dat Hij leeft. En een paar van ons zijn toen ook naar het graf gegaan en troffen het aan zoals de vrouwen hadden gezegd, maar Jezus zagen ze niet.'

“Wij leefden in de hoop dat Hij degene was die Israël zou bevrijden”. Dit was de bril waardoor deze twee leerlingen naar het leven van Jezus hadden gekeken. Deze twee leerlingen hadden Jezus ontmoet. Ze hadden hem horen spreken en ze hadden gezien dat Hij grote en machtige dingen deed. Hij sprak met autoriteit, met gezag. En hiernaast handelde Hij hier ook naar. Jezus genas mensen, Hij bevrijde mensen van duistere machten. Hij zag de mensen en Hij was bewogen met hen. De mensen gingen Hem aan het hart. Alles wat Jezus deed zagen ze vanuit het perspectief dat Hij het volk zou bevrijden en het koningschap zou herstellen. En het volk Israël had op dat moment te maken met de onderdrukking door de Romeinen. Deze twee leerlingen verlangden ernaar dat het volk vrij zou worden en dat er weer een eigen koning zou zijn. En door alles wat er gebeurd was, was de droom dat Jezus dit zou gaan doen, uit één gespat. Hun leven stond op de kop, alle hoop was weg en ja daar liepen ze. Met hun ziel onder de arm.

En dan komen we bij de vreemdeling. Door welke bril zal Hij kijken?

De vreemdeling begint te spreken. Hij bevestigt als het ware dat ze het over dezelfde persoon hebben. Over de Messias. Moest de Messias niet lijden, vraagt Hij hen. En de vreemdeling begint hen de schriften uit te leggen. Hij begint bij de Thora (dat zijn de boeken van Mozes) en vervolgt het verhaal via de profeten. Hij begint bij het begin en legt dan heel de schrift, wat voor ons het Oude Testament is uit. De vreemdeling legt uit en laat verbanden zien in de geschriften. Hij grijpt terug naar de bedoeling van God met Zijn volk en brengt de profetieën tot leven. Ja en dan komt de vreemdeling bij de profetieën dat de Messias moest sterven, Hij moest sterven omdat daarin de overwinning volledig zou worden. Hij moest sterven zodat Zijn glorie, Zijn hemelse heerlijkheid en majesteit volledig zichtbaar zouden worden.

Dit grote geheel is de bril waardoor de vreemdeling kijkt. De vreemdeling pakt dus het totale Woord van God erbij. Hij neemt alle profetieën serieus. En Hij laat zien welke profetieën er nu in vervulling zijn gegaan. De vreemdeling kijkt door de bril dat het gehele woord van God omvat waaronder die van het lijden van de Messias. De vreemdeling bekijkt de huidige situatie vanuit het gehele perspectief.

Als de vreemdeling de gehele Schrift heeft uitgelegd, doet Hij alsof Hij weer verder wil gaan. De twee leerlingen kunnen dit niet alleen niet toelaten. Ze dringen er sterk op aan om te

blijven en om nu niet verder te reizen. En dan blijft de vreemdeling, Hij gaat mee met de leerlingen naar binnen en zij gaan eten.

En tijdens de maaltijd gebeurt er iets bijzonders. De gast neemt het over van de gastheer. De vreemdeling breekt het brood en deelt het uit, de vreemdeling voedt de twee leerlingen. De ogen van hen gaan open en ze zien, ze zien de Persoon die centraal staat in het grote perspectief waarover ze net gehoord hebben. Ze zien Jezus, ze zien de Messias, ze zien de Zoon van God.

In de periode dat Jezus met Zijn leerlingen rondtrok, was het breken en eten van het brood een bekend beeld. Jezus die de mensen te eten gaf. Voorbeelden hiervan zijn dat hij twee keer een grote menigte mensen te eten geeft. Ook daar is het Jezus, die het brood breekt en dat aan de mensen geeft. In Johannes 6:35 gaat het ook over het brood. In deze tekst staat dat Jezus zegt: *“Ik ben het brood dat leven geeft, wie bij mij komt zal geen honger meer hebben en wie in Mij gelooft zal nooit meer dorst hebben”*. Het brood symboliseert hier het eten, het eten dat iedereen nodig heeft om echt te leven! Jezus wil leven geven aan iedereen die het wil.

Zoals we net hoorden neemt de gast de regie over van de gastheer. Dit is ook wel iets om bij stil te staan. Want dit druist zo in tegen de natuurlijke houding van ons als mensen. Wij willen zelf de regie en wij willen ook vaak zelf bepalen hoe het allemaal gaat. Een opmerking als; waar bemoei je je mee of wie denk je dat je bent, zal voor ons allemaal niet vreemd zijn. Of, ik bepaal het zelf wel, ik maak zelf uit hoe ik wil leven. We zullen dit weleens horen en tegelijk zal deze houding onszelf ook met regelmaat ook niet vreemd zijn. En dán is er deze gast, de vreemdeling, Jezus, die het brood breekt en jou en mij het echte leven wil geven. Het leven wat bestaat uit het volledige woord van God.

Direct nadat Jezus het brood gebroken heeft en het aan hen heeft gegeven is Hij uit hun gezichtsveld. De twee leerlingen kijken elkaar aan en ze vertellen het aan elkaar. Was ons hart niet brandende in ons toen Hij aan het uitleggen was? Ze vertellen aan elkaar wat er gebeurde toen de vreemdeling hun het volledige woord van God uitlegde. Toen Hij hun het grote geheel liet zien. Ze vertellen elkaar wat er intern met hen gebeurde. Terwijl de vreemdeling aan het vertellen was begon het al te borrelen, de hoop kwam terug, ze zagen steeds meer het grote perspectief waarin de gebeurtenissen van de afgelopen dagen gezien moest worden.

En zo is het evangelie tot leven gekomen, ze hebben het geproefd en ervaren. Ze hebben het er met elkaar over en dan gaan ze. Het evangelie zet hen in beweging. Terug naar Jeruzalem. Misschien wel terug naar de roots. Ze gaan terug naar de plek waar ze Jezus hadden leren kennen en van Hem gehoord en geleerd hadden. Ze gingen terug naar de plek waar de andere leerlingen waren. Ze gingen terug om te getuigen, om te vertellen wie ze ontmoet hadden.

En als zij hun verhaal gedaan hebben in de grote groep van leerlingen, staat Jezus weer bij hen en Hij zegt Shalom, vrede zij met jullie. Jezus is er weer. En deze groet van Jezus was voor hen allemaal heel vertrouwd. Het was daar een standaard groet, net zoals bij ons hallo of goedemorgen. En toch is deze vredegroet van Jezus meer dan een standaard groet. Shalom weerspiegeld de situatie in het paradijs. De Shalom betekende een diepe innerlijke vrede, heilheid, vrijheid, harmonie waarbij de mens zich totaal geliefd weet door God en door elkaar. En Jezus groet de discipelen dan met deze groet, met deze Shalom. Met dit woord maakt Hij aan de leerlingen direct het gehele perspectief duidelijk. Precies zoals Hij deed bij de twee leerlingen die onderweg waren naar Emmaüs. Shalom leerlingen, Ik ben gekomen om

de volmaaktheid van de wereld te herstellen. Jezus spreekt hier dus over de goddelijke Shalom, het is heel kostbaar. Want Hij heeft deze Shalom met Zijn leven moeten betalen.

En tenslotte komen wij bij ons, door welke bril kijken wij eigenlijk?

De ontdekkingsreis van deze twee leerlingen op weg naar Damascus is iets wat voor ons allemaal ook heel actueel is. Voor iedereen die hier zit is dit een realiteit. Als lid van de gemeente De Fontein, voor en ook voor alle deelnemers aan de Alpha cursus en ook voor heel de mensheid. Het verhaal van de Emmaüsgangers is zo herkenbaar. We zijn allemaal onderweg. We kunnen net als deze leerlingen opgegroeid zijn met het geloof. Tegelijk kan het ook zo zijn dat het allemaal nieuw voor ons is. We zijn allemaal onderweg en kunnen net als deze leerlingen teleurgesteld zijn in het leven, teleurgesteld in onszelf, de mensen om ons heen, de kerk, de wereld of in God. We kunnen de hoop verloren hebben en de gesprekken zijn gericht op de omstandigheden. We zijn gevormd door het leven en soms misschien ervaren we het zelf wel als misvormd. Het kan ook zijn dat je zelf bepalend bent geworden, self made. Wij zijn niemand meer nodig. We hebben niemand meer nodig. In al deze situaties kijken wij dan door de bril van onze ervaringen.

En met al onze ervaringen in ons leven is het zo dat er een Vreemdeling mee zal willen lopen. Een Vreemdeling die naast je wil komen staan, die vragen stelt, een Vreemdeling die luistert, bemoedigd en ook soms liefdevol terecht wijst. Een Vreemdeling die ons aanspreekt op dingen in ons leven. Een Vreemdeling die ons wijst op het echte volle leven. Een Vreemdeling die precies met alles wil komen wat nodig is in jouw situatie. Een Vreemdeling die Shalom, genezing, harmonie, vrijheid en zegen wil brengen.

Deze Vreemdeling is Jezus. Het is Jezus die Zijn leven heeft gegeven voor jou en voor mij. Het is Jezus die ons roept, die klopt op de deur van ons hart. Het is Jezus die jou roept om alles wat er om je heen en in je eigen leven afspeelt te gaan bekijken door Zijn bril, dat je als het ware door Zijn ogen kijkt naar de situatie.

Het is Jezus die zich bekend maakt door de hele Bijbel heen. En dat is niet voor niets want het is het verlangen van Jezus dat jij en ik ontdekken wie Hij werkelijk is. In zijn totaliteit. De hele Bijbel ademt Gods verlangen uit dat u, dat jij en dat ik met heel ons hart ervoor gaan kiezen om Jezus aan te nemen als Redder en Verlosser. Dat we tegen Jezus mogen zeggen: Ik hou van U en ik wil U volgen. Ik wil U volgen met alles wat er in mijn leven is, met de pijn met de moeite en al de worstelingen, ja ook met al mijn vragen en de gedachten dat ik mezelf wel kan redden. Ik wil U de regie over mijn leven geven. Heer, hier ben ik.

We gaan nu naar een lied luisteren van Sela over de Emmaüsgangers, over mensen, over jou en mij die op weg zijn, de reis door het leven. Misschien kun je al biddend naar dit lied luisteren en in je hart deze woorden mee uitspreken tot God. En als je er na de dienst nog samen met iemand anders over wilt doorspreken en voor wilt laten bidden, kan dat sowieso bij het ministryteam.

Amen